

Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут права

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

Матеріали
VII Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 18–19 травня 2023 року)

Суми
Сумський державний університет
2023

Редакційна колегія:

- А. М. Куліш* – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
В. В. Миргород-Карпова – кандидат юридичних наук;
А. В. Стеблянко – доктор філософії за спеціальністю 081 «Право»;
О. В. Ільченко – кандидат юридичних наук, доцент;
В. В. Сухonos – доктор юридичних наук, професор;
О. С. Бондаренко – доктор юридичних наук, доцент;
В. М. Завгородня – кандидат юридичних наук, доцент;
С. І. Дегтярьов – доктор історичних наук, професор

*Рекомендовано до видання
рішенням вченої ради Навчально-наукового інституту права СумДУ
(протокол № 9 від 1 червня 2023 року)*

Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів : матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 18–19 травня 2023 року) / редколегія: проф. А. М. Куліш, В. В. Миргород-Карпова, А. В. Стеблянко. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – 361 с.

До матеріалів увійшли тези доповідей учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів», що містять результати теоретичних досліджень та окремі питання актуальних проблем щодо реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів. Тексти доповідей і повідомлень друкуються мовою оригіналу в авторській редакції.

УДК 341-044.247(4:477)(06)

© Сумський державний університет, 2023
© Куліш А. М., Миргород-Карпова В. В., Стеблянко А. В.
та ін., 2023

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ ТА ПРАВА, ФІЛОСОФІЯ ПРАВА

Власенко В. М. ДО БІОГРАФІЇ ЛЕВА ШЕПАРОВИЧА.....	9
Гнилокозова П. О. ПОЛІТИКА УКРАЇНИ У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН.....	13
Гончаренко А. В. ПОЛІТИКА ЄС ЩОДО ВІРМЕНІЇ У КОНТЕКСТІ ПРОГРАМИ СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА, 2009–2017 РР.	16
Горобець Н. С., Татарінова К. В. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АНАЛОГІЇ В ЮРИДИЧНІЙ АРГУМЕНТАЦІЇ.....	21
Завальна Ж. В. НЕДОБРОСОВІСНЕ ВИКОРИСТАННЯ ДОГОВІРНИХ ФОРМ У ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТАХ: ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ.....	24
Король В. М. РАДЯНСЬКІ УРЯДОВІ ПОСТАНОВИ ПРО РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОЇ ЕЛЕКТРИФІКАЦІЇ 1945-1948 рр.....	27
Лелека С. С. ЕЛЕКТРОННІ ВИБОРИ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА ТРАДИЦІЙНИМ ТА ДОСВІД ЕСТОНІЇ В ЦЬОМУ ОСЕРЕДКУ БЕЗПОСЕРЕДНЬО.....	30
Мурашко К. О. РОСІЙСЬКИЙ ФАШИЗМ У МАНЬЧЖУРІЇ У 30 – НА ПОЧАТКУ 40-Х РР. XX СТ.....	35
Поліщук Д. В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЛОБІЗМУ.....	38
Старинський М. В. ПРИРОДА ТА ОЗНАКИ ПРАВА ЯК ОСНОВНОГО РЕГУЛЯТОРА СУСПІЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	41

СЕКЦІЯ 2

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО, МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

Горіченко С. О. АДВОКАТСЬКА ТАЄМНИЦЯ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА.....	44
Капелько П. О. ДО ПИТАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН В СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОМУ ЖИТТІ НЕЗАЛЕЖНОЇ УКРАЇНИ.....	47
Панкратова В. О. Е-КОНСУЛЬТАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ВЗАЄМОДІЇ ГРОМАДСЬКОСТІ ТА ВЛАДИ.....	51
Тарасенко А. І. КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМ В УКРАЇНІ: ГЕНЕЗА ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	55

СЕКЦІЯ 3

МІЖНАРОДНЕ ПУБЛІЧНЕ ПРАВО ТА МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Даценко О. І. КОНСУЛЬТАЦІЇ ІЗ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ ЯК ЕЛЕМЕНТ УХВАЛЕННЯ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКИМИ ОРГАНАМИ ФІНАНСОВОГО НАГЛЯДУ.....	59
Денисенко С. І. МІЖНАРОДНА КОНВЕНЦІЯ ПРО СПРОЩЕННЯ ТА ГАРМОНІЗАЦІЮ МИТНИХ ПРОЦЕДУР ЯК БАЗОВИЙ МІЖНАРОДНИЙ ДОГОВІР У СФЕРІ МИТНОРІ СПРАВИ.....	62
Дерій О. В. ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ НАДАННЯ МІЖНАРОДНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ДІЙ.....	66
Землякова В. О. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ПРАВ ВНУТРІШНЬО	

ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ.....	69
Криlach О. В. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО РОЗШУКУ ОСІБ, ЯКІ ВЧИНИЛИ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	72
Лутай А. О. ОБМІН ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИМИ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА.....	76
Нагорна А. О. КОЛЕКТИВНА БЕЗПЕКА ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДЕРЖАВ У РАМКАХ МІЖНАРОДНОЇ СПІВДРУЖНОСТІ.....	80
Нагорна А. О. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ЩОДО ЗАХИСТУ ПРАВ БІЖЕНЦІВ У НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО.....	83
Плотнікова М. В. РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО НАГЛЯДУ У ЗАХИСТІ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ У ЄС.....	86
Твердохліб Я. В. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ БОРОТЬБИ З ТОРГІВЛЕЮ ЖІНКАМИ В СВІТЛІ НОВОЇ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС.....	90
Теслик А. В. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА В ДОСВІДІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	94
Шевченко В. О. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР. СИСТЕМА ЄС.....	98

СЕКЦІЯ 4

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО, ЗЕМЕЛЬНЕ ПРАВО, АГРАРНЕ ПРАВО

Чурилова Т. М. ДО ПИТАННЯ ПРО ОБМЕЖЕННЯ ТА ЗАБОРОНИ У СФЕРІ ПРАВ НА ПРИРОДНІ РЕСУРСИ ДЕРЖАВИ - АГРЕСОРА РФ ТА ЇЇ ГРОМАДЯН.....	101
---	------------

СЕКЦІЯ 5

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Бублік С. П. ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ ДОРУЧЕННЯ.....	105
Жмаєва М. Ю. ПРОБЛЕМИ ЗАХИСТУ АВТОРСЬКИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ.....	108
Ковтун А. А. АДАПТАЦІЯ ЦИВІЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО НОРМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ.....	111
Костенко А. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ СПАДКУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК.....	114
Крисько А. С., Міщенко Т. М. ПРОБЛЕМАТИКА У СФЕРІ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	117
Кушнірук В. М. ЗАХИСТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ.....	120
Кушнірук В. М. ЗАХИСТ ПОРУШЕНОГО АВТОРСЬКОГО ПРАВА В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ.....	122
Лукаш О. С. ВОЄННИЙ СТАН ЯК ПРАВОВА ПІДСТАВА ДЛЯ НЕВИКОНАННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ.....	124
Мартинець І. В. ЩОДО САМОЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ.....	127
Олешкевич В. В. ПРИНЦИПИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН.....	130
Олешкевич В. В. ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОГОВОРУ УПРАВЛІННЯ МАЙНОМ.....	133
Хойна Д. С. ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА НЕДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ У СИСТЕМІ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА.....	137

Хойна Д. С. ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДАННЯ АВТОРСЬКОГО ДОГОВОРУ.....	140
Шкіль А. С. ДО ПИТАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ДОГОВОРУ ДОРУЧЕННЯ.....	143
Шкіль А. С. ДО ПИТАННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЛЦЕНЗІЙНОГО ДОГОВОРУ.....	146

СЕКЦІЯ 6 СІМЕЙНЕ ПРАВО, ЖИТЛОВЕ ПРАВО

Бублік С. П. ВИСЕЛЕННЯ З ЖИТЛОВИХ ПРИМІЩЕНЬ: ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПОРЯДОК.....	150
Кайсарова А. О. ОСОБЛИВОСТІ НАЙМУ СОЦІАЛЬНОГО ЖИТЛА В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	152
Кушнірук В. М. СУДОВИЙ ЗАХИСТ ЖИТЛОВИХ ПРАВ.....	156
Олешкевич В. В. ЩОДО ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ЖИТЛОВИХ ПРАВ.....	158
Ширінкін М. С. ДОГОВІР ДОВІЧНОГО УТРИМАННЯ.....	161
Шкіль А. С. ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВА НА ЖИТЛО.....	164

СЕКЦІЯ 7 ТРУДОВЕ ПРАВО, ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Дяченко М. Р., Євтушенко А. С. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ТА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА РОБОЧОМУ МІСЦІ.....	168
Кисельова О. І. ВЗАЄМОДІЯ МІЖНАРОДНОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я У СФЕРІ ПРАЦІ.....	171

СЕКЦІЯ 8 АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ ПРАВО, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Азімов К. ГАРМОНІЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА З НОРМАМИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ЩОДО ПИТАННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ.....	179
Деменко К. Е. ЩОДО ПОНЯТТЯ «ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ВАЛЮТНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ».....	183
Думчиков М. О., Гоч Л. М. ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЗЛОЧИННИХ ДОХОДІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ У КІБЕРПРОСТОРІ: ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР.....	185
Зименко О. В., Резнік О. М. КОМПЕТЕНЦІЯ СТАРОСТИ ЩОДО ВИРІШЕННЯ ПИТАНЬ МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ.....	189
Ільченко О. В. ЄДИНИЙ ПОРЯДОК МИТНОГО ТРАНЗИТУ ДЛЯ УКРАЇНИ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ.....	193
Ільченко О. В., Ільченко Б. О. ЗАСОБИ ТА СПОСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ.....	197
Колеснікова М. В. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ЗМІСТУ АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНИХ ВІДНОСИН.....	201

Куліш А. М., Михайлова Є. К. БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЯК ЗАХИСНИЙ МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ.....	203
Лисенко А. А. ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ТА ШЛЯХИ ЗАПОБІГАННЯ ВЧИНЕННЮ ДРІБНОГО ХУЛІГАНСТВА.....	207
Лиходід Я. А. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАХОДИ БОРотьБИ З ТІНЬОВОЮ ЗАЙНЯТИСТЮ В УКРАЇНІ.....	210
Миргород-Карпова В. В., Крисько А. С., Kalogridis К. ЗАХИСТ ЕКОНОМІКИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	212
Недоступ К. К. ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ МІСЦЕВОГО ПОДАТКУ, ЯКИЙ ВАРТО ВЗЯТИ ДО УВАГИ.....	215
Печена Т. О. ПРАВОВА ПРИРОДА РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	219
Савицька Н. В. МІСЦЕ ПРИНЦИПУ ВНУТРІШНЬОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ СУДДІ У СТРУКТУРІ ПРИНЦИПІВ ДІЯЛЬНОСТІ СУДУ.....	221
Слободянюк Я. В. ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНИХ ЕКСПРЕС-ВІДПРАВЛЕНЬ.....	225
Steblianko A., Ghaffarpour N. SPECIFIC ISSUES OF THE ACTIVITIES OF THE BUREAU OF ECONOMIC SECURITY UNDER THE CONDITIONS OF THE STATE OF MARTIAL.....	228
Фомічов К. С. ПУБЛІЧНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОЇ ЗАХИЩЕНОСТІ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ З ІНШИМИ ДЕРЖАВНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ.....	231
Цукан С. В. КЛАСИФІКАЦІЯ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ.....	235
Чала Д. О. ЩОДО СУЧАСНИХ (ЕВРИСТИЧНИХ) МЕТОДІВ РОБОТИ ТА ЇХ ВПЛИВУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ І РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	239
Швагер О. А., Баранюк Т. М. ВІДПОВІДНІСТЬ ПОЛОЖЕНЬ НОВОГО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО СТРАХУВАННЯ» ЩОДО РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ СТРАХОВИКАМИ ЄВРОПЕЙСЬКИМ ТА МІЖНАРОДНИМ СТАНДАРТАМ.....	243

СЕКЦІЯ 9

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО, КРИМІНОЛОГІЯ, КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО, КРИМІНОЛОГІЯ

Антонюк В. Я. МЕДИЧНИЙ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ ПРАЦІВНИК ЯК СПЕЦІАЛЬНІ СУБ'ЄКТИ ЗЛОЧИНУ (СТ. 140 КК УКРАЇНИ).....	247
Бондаренко О. С. АНТИКОРУПЦІЙНА СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ ЯК ФАКТОР ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ: ДОСВІД УГОРЩИНИ ТА УКРАЇНИ.....	250
Брайко Ю. В. ЮРИДИЧНА ПРИРОДА ЗЛОСПОЖИВАННЯ ПОСАДОВИМИ ПОВНОВАЖЕННЯМИ.....	255
Бублік С. П. ПУБЛІЧНІ ЗАКЛИКИ ДО ВЧИНЕННЯ ТЕРОРИСТИЧНОГО АКТУ: ПРАВОВИЙ ЗМІСТ.....	257
Горіченко С. О. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НОРМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	259
Dumchikov M. O. THE MAIN REASONS FOR COMMITTING ECONOMIC CRIMINAL OFFENSES IN CYBERSPACE.....	263
Калганова О. А., Котух Є. В. ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОТИДІЇ КІБЕРЗЛОЧИННОСТІ.....	266

Калініна М. Р., Терехова О. Ю. ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ НА ЗЛОЧИННІСТЬ.....	269
Карасьова Л. М. ЩОДО ПИТАННЯ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЕВТАНАЗІЇ В УКРАЇНІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ.....	271
Лимонько А. О. ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	275
Лукаш О. С. НОВЕЛІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	278
Ляховець Б. І., Терехова О. Ю. ДЕЗЕРТИРСТВО: ПРОБЛЕМИ ЙОГО ЗАПОБІГАННЯ.....	281
Мариніна Ю. О. СУЧАСНІ СПОСОБИ СКОЄННЯ ЗЛОЧИНУ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ (ВІДМИВАННЯ) МАЙНА, ОДЕРЖАНОГО ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ.....	283
Машин О. О., Янішевська К. Д. ЩОДО ПРИЧИН ВИНИКНЕННЯ КОЛАБОРАЦІЗМУ.....	286
Михайлова Є. К., Gonzalo R. E. ПОНЯТТЯ ТА ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФЕНОМЕНУ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ОДНОГО ІЗ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ.....	288
Міщенко Т. М. АНАЛІЗ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ЕКСПЕРТНОЇ СЛУЖБИ МВС: СУЧАСНИЙ СТАН.....	293
Новікова К. А. ДО ПИТАННЯ ПРО КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ЦЕНЗУРИ В УКРАЇНІ.....	296
Плис К. В., Янішевська К. Д. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У МЕДИЧНІЙ СФЕРІ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ.....	301
Савчук В. О. СОЦІАЛЬНА ОБУМОВЛЕНІСТЬ КРИМІНАЛІЗАЦІЇ НЕЗАКОННОГО ВИКОРИСТАННЯ З МЕТОЮ ОТРИМАННЯ ПРИБУТКУ ГУМАНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ, БЛАГОДІЙНИХ ПОЖЕРТВ АБО БЕЗОПЛАТНОЇ ДОПОМОГИ.....	306
Сорокін А. А. КОЛАБОРАЦІОНІСТ ЯК СУБ'ЄКТ ЗЛОЧИНУ: ПРОБЛЕМИ ТЛУМАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ.....	308
Ткаченко О. А. ЕКСЦЕС ВИКОНАВЦЯ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	311
Чернявський Б. А. ПОДВІЙНА ФОРМА ВИНИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ.....	313
Шершак–Гукова А. М. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РЕГЛАМЕНТАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРИЙНЯТТЯ ПРОПОЗИЦІЇ, ОБЦЯНКИ АБО ОДЕРЖАННЯ НЕПРАВОМІРНОЇ ВИГОДИ СЛУЖБОВОЮ ОСОБОЮ.....	315
Шульгун Д. В. КРИМІНАЛІЗАЦІЇ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПОВ'ЯЗАНИХ З КРИПТОВАЛЮТАМИ.....	320
Янішевська К. Д. ДОБРОВОЛЬЧІ ФОРМУВАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЯК СУБ'ЄКТИ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	325

СЕКЦІЯ 10 КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС, КРИМІНАЛІСТИКА

Божко В. В., Суєцький А. А. СУДОВО-ЕКОНОМІЧНА ЕКСПЕРТИЗА У РОЗРІЗІ ДОКАЗУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	328
Геворгян А. В. РОЛЬ ВНУТРІШНЬОГО ПЕРЕКОНАННЯ ПІД ЧАС ОЦІНКИ	

ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	330
Думчиков М. О. КРИМІНАЛІСТИЧНА ТИПОЛОГІЗАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У КІБЕРПРОСТОРІ.....	334
Зінченко Г. С. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЩОДО ВИЗНАННЯ ПОКАЗАНЬ З ЧУЖИХ СЛІВ ДОКАЗОМ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	337

**СЕКЦІЯ 11
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ**

Андрієнко Р. І. ЗМІСТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА NFT.....	341
Бондхас Д. А. ЗАХИСТ ОБ'ЄКТІВ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	345
Єнацький М. А. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛЬНОЇ ОХОРОНИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА КІНОПРОДУКЦІЮ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ.....	349
Требух В. В. ОСОБЛИВОСТІ РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРАВАМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ЕСТОНІЇ.....	351

**СЕКЦІЯ 12
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРАВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Лелека С. С. ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ.....	356
Татарінова К. В. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	358

СЕКЦІЯ 2

КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО, МУНІЦИПАЛЬНЕ ПРАВО

АДВОКАТСЬКА ТАЄМНИЦЯ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА ОСНОВА ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА

Горіченко С. О.

студентка II курсу ННІ права

Сумського державного університету

Науковий керівник: Теліженко Л. В.

д. філос. н., доцент, доцент кафедри ФЮКП ННІ права

Сумського державного університету

Адвокат є особою, до якої звертаються громадяни за допомогою про захист прав, свобод та інтересів. Він представляє законні інтереси підзахисного і на суді. Тобто, адвокат – це юрист, який здійснює правовий захист, представляє інтереси свого клієнта та надає правову допомогу.

З огляду на таку специфіку професії адвоката клієнт розповідає йому інформацію про себе, яка має приватний характер. Зрозуміло, що він не хоче, щоб конфіденційна інформація була розголошена адвокатом. Тому «адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів» [1, ст. 4]. Вимоги щодо принципу конфіденційності діяльності адвоката розкриваються в статті 10 Правил адвокатської етики. Зокрема, Правила встановлюють, що дотримання принципу конфіденційності є необхідною і важливою передумовою довірчих відносин між адвокатом і клієнтом, без яких неможливе належне надання правової допомоги [2, с. 405].

Як вважають Мисловий В. А. й Басараб Н. С., в узагальненому вигляді правило конфіденційності можна сформулювати таким чином: адвокат повинен зберігати всю інформацію, яка стала йому відома із перших моментів спілкування із клієнтом, інформацію, що стосується обставин і фактів, повідомлених клієнтом або таких, що стали відомі адвокату у зв'язку із виконанням доручення, а також сам факт звернення до нього клієнта, і не повинен розголошувати таку інформацію без згоди клієнта, а також, якщо це буде потрібно на підставі закону [3, с. 156].

Принцип конфіденційності адвокатської діяльності реалізовується через інститут адвокатської таємниці, яка має як юридичний, так і етичний характер [4, с. 94]. У чинному законодавстві, а саме в Законі України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» зазначено, що адвокатською таємницею є будь-яка інформація, що стала відома адвокату,

помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт (особа, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених цим Законом підстав) звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, одержані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності [1, ст. 22].

Цікавою щодо адвокатської таємниці є думка Р. О. Теліженко, який вважає, що вона є близькою до нотаріальної, медичної, а також таємниці сповіді [4, с. 405]. Усі ці види таємниці мають однаковий суспільний характер, але різний юридичний зміст. Особливим видом таємниці є лише державна, яка має окремий статус. Поняття конфіденційності співвідноситься з поняттям таємниці: конфіденційна інформація за певних процесуальних обставин може бути розкритою (зняття статусу конфіденційності інформації, допиту адвоката), а таємниця, чи то адвокатська, чи то таємниця сповіді, залишаються таємними безстроково – як абсолютні поняття [4, с. 405].

Забезпечення та гарантування збереження адвокатської таємниці визначені в чинному законодавстві. Відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», обов'язок зберігати адвокатську таємницю поширюється на адвоката, його помічника, стажиста та осіб, які перебувають у трудових відносинах з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, а також на особу, стосовно якої припинено або зупинено право на заняття адвокатською діяльністю [1, ст. 22].

Якщо аналізувати інші нормативно-правові акти, то наприклад, в чинному кримінальному законодавстві існує певний правовий пробіл щодо цього. Так, Кримінальний кодекс України передбачає кримінальну відповідальність за розголошення професійної таємниці, зокрема лікарем (ст. 145 КК України), працівником за розголошення комерційної чи банківської таємниці (ст. 232 КК України). Що стосується адвокатської таємниці, то чинне законодавство передбачає лише дисциплінарну відповідальність у разі порушення самим адвокатом принципу конфіденційності. У той же час ст. 397 КК України хоча і встановлює покарання за вчинення в будь-якій формі перешкод до здійснення правомірної діяльності захисника чи представника особи з надання правової допомоги або порушення встановлених законом гарантій їх діяльності та професійної таємниці, проте адвокат не є суб'єктом складу цього злочину. КК України взагалі не передбачає відповідальність адвоката за порушення принципу конфіденційності адвокатської діяльності та розголошення адвокатської таємниці. Дивно, що суб'єкт (адвокат), який найбільше покликаний захищати адвокатську таємницю, має до неї

абсолютний доступ несе значно меншу відповідальність у порівнянні з іншими суб'єктами вказаних правовідносин [6, с. 95].

Особливий інтерес викликає ситуація, коли під час надання консультацій, розмов із клієнтом адвокату може стати відома інформація про один із підвидів кримінального правопорушення – злочин, що готується. Проблемним є питання, як у такому випадку може діяти адвокат, адже, з одного боку, така інформація є адвокатською таємницею, а, з іншого, вона загрожує законним правам та інтересам громадян, держави. Обов'язок адвоката як громадянина у такому випадку – повідомити правоохоронним органам про злочин, що готується; обов'язок адвоката як професіонала – зберегти адвокатську таємницю. У такому випадку розголошення відомостей клієнта буде набагато меншою шкодою, аніж шкода, яка буде заподіяна внаслідок учинення діяння, що готується [3, с. 157].

Проаналізувавши чинне законодавство, Р. О. Теліженко дійшов висновку, що на сьогоднішній день питання забезпечення адвокатської таємниці недостатньо захищене, це пов'язано насамперед з невиконанням чи неналежним виконанням прямих вказівок закону, як з боку силових відомств щодо адвоката (захисника), так і навпаки, щодо розголошення таємниці та інших неправомірних дій з боку адвоката і інших прирівняних до нього за статусом суб'єктів [2, с. 406].

Підсумовуючи можна зазначити, що конфіденційність є одним із основних принципів здійснення адвокатської діяльності, що має характер професійної таємниці. Клієнт, розповідаючи адвокату інформацію про себе, повинен бути впевненим, що його захисник буде тримати цю інформацію в таємниці. На жаль, норми, в яких визначається відповідальність за розголошення адвокатської таємниці, мають значні пробіли і потребують вдосконалення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI : станом на 16 лип. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text> (дата звернення: 24.12.2022).
2. Правила адвокатської етики. URL: <http://surl.li/gsqwu> (дата звернення: 01.05.2023).
3. Мисливий В. А., Басараб Н. С. Адвокатська таємниця: теорія та практика. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. Т. 4, № 24. С. 156–157.
4. Теліженко Р. О. Інформація, що становить адвокатську таємницю. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2011. № 4. С. 401–408.

5. Северин К. М. Принцип конфіденційності адвокатської діяльності. *Тенденції та пріоритети реформування законодавства України*. 2015. С. 93–96.
6. Волошина Л. Розголошення адвокатської таємниці як підстава юридичної відповідальності адвоката. *Підприємство, господарство і право*. 2016. № 6. С. 211–215.